

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 24.01.2018 με την εξής σύνθεση: Κωνσταντίνος Κορομπέλης, Πρόεδρος και Εισηγητής, Μαρία Μανδράκη και Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου, Μέλη.

Για να εξετάσει τη με ημερομηνία καταχώρησης 21.12.2017 στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 398/22.12.2017 και Ειδικό Αριθμό Κατάθεσης (ΕΑΚ) V/66/22.12.2017, του ... , κατοίκου ...

Κατά της υπ' αριθ. 383/2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ... , με την οποία εγκρίθηκε το από 22.11.2017 πρακτικό του 1^{ου} σταδίου της Επιτροπής Διαγωνισμού, βάσει του οποίου η προσφορά του κρίθηκε απαράδεκτη για τους εκεί αναφερόμενους λόγους και απορρίφθηκε αναφορικά με την υπ' αριθ. 3320/2017 προκήρυξη ανοικτού, ηλεκτρονικού, μειοδοτικού, δημόσιου διαγωνισμού, κάτω των ορίων, για την ανάθεση της υπηρεσίας «Μεταφορά σύμμεικτων απορριμάτων στους ΧΥΤΑ Θήβας & Χαλκίδας & ανακυκλώσιμων υλικών στο ΚΔΑΥ Σχηματαρίου από ... », προϋπολογισμού 121.000,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και 150.040,00 ευρώ με Φ.Π.Α. (ή 139.150,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και 172.546,00 ευρώ με ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης 15%), με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η οποία διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 25.10.2017 (17PROC002145495) καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όπου έλαβε Συστημικό Αριθμό: α/α 47691).

Αριθμός απόφασης: 109/2018

Με την Προδικαστική Προσφυγή του ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της ανωτέρω προσβαλλόμενης κατά το σκέλος που αυτή απέρριψε την προσφορά και να κριθεί η προσφορά του παραδεκτή, προκρινόμενος στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπ' αριθ. 3320/2017 Διακήρυξη του ... προκηρύχθηκε ανοικτός, ηλεκτρονικός, μειοδοτικός, δημόσιος διαγωνισμός, κάτω των ορίων, για την ανάθεση της υπηρεσίας «Μεταφορά σύμμεικτων απορριμάτων στους ΧΥΤΑ Θήβας & Χαλκίδας & ανακυκλώσιμων υλικών στο ΚΔΑΥ Σχηματαρίου από ... », προϋπολογισμού 121.000,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και 150.040,00 ευρώ με Φ.Π.Α. (ή 139.150,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και 172.546,00 ευρώ με ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης 15%), με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η οποία διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 25.10.2017 (17PROC002145495) καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), όπου έλαβε Συστημικό Αριθμό: α/α 47691.

2. Επειδή, έχει κατατεθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 181135443958 0220 0070), ποσού 695,75 €, ενώ επισυνάπτεται και εκτυπωμένο αντίγραφο ηλεκτρονικής πληρωμής του ποσού σε Τράπεζα, καθώς και βεβαίωση περί ελέγχου και δέσμευσης του ηλεκτρονικού παραβόλου από την αρμόδια Υπηρεσία της Α.Ε.Π.Π. Εντούτοις, για τον υπολογισμό του καταβλητέου ποσού παραβόλου δεν λαμβάνεται υπόψη και η δαπάνη που αντιστοιχεί σε ενδεχόμενη άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, δοθέντος ότι το οριστικό ύψος της δαπάνης αυτής δεν μπορεί εκ

Αριθμός απόφασης: 109/2018

των προτέρων να καθοριστεί, εφόσον είναι αβέβαιο αν και μέχρι ποιου ύψους θα ασκηθεί το δικαίωμα αυτό (Δ.Εφ.Κομ. Ν43/2017, ΣΤΕ ΕΑ 187/2017, 10/2017). Κατ' ακολουθίαν, κατά το μέρος που το ύψος του ποσού του παραβόλου υπολογίστηκε με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους 139.150,00 € χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης 15% ($139.150,00 \times 0,5\% = 695,75 \text{ €}$) και καταβλήθηκε παράβολο ποσού 695,75 €, αντί του ορθού ποσού των 605,00 €, που θα έπρεπε να υπολογιστεί σύμφωνα με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους 121.000,00 € χωρίς Φ.Π.Α. και χωρίς να συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα προαίρεσης ($121.000,00 \times 0,5\% = 605,00 \text{ €}$) και υπερβαίνει το νόμιμο προς καταβολή κατά το ποσό των 90,75 € ($695,75 - 605,00 = 90,75 \text{ €}$), θα πρέπει να επιστραφεί.

3. Επειδή, έχει γίνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 8 παρ. 2 του Π.Δ. 39/2017.

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του (υπηρεσίες) και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του ύψους 121.000,00 € χωρίς ΦΠΑ, ήτοι ανώτερης αξίας των 60.000 €, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ. 1 αυτού και συνεπώς παραδεκτώς, κατά τούτο, ασκείται η εν λόγω Προδικαστική Προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

5. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη πράξη, υπ' αριθ. υπ' αριθ. 383/2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Περιφερειακού Φο.Δ.Σ.Α. Στερεάς Ελλάδας Α.Ε. αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στις 13.12.2017, οπότε και έλαβαν γνώση αυτής οι συμμετέχοντες και η Προδικαστική Προσφυγή ασκήθηκε στις 21.12.2017.

6. Επειδή, ο προσφεύγων στρέφεται κατά της 383/2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ... , με την οποία εγκρίθηκε το από 22.11.2017

Αριθμός απόφασης: 109/2018

πρακτικό του 1^{ου} σταδίου της Επιτροπής Διαγωνισμού, βάσει του οποίου η προσφορά του κρίθηκε απαράδεκτη και απορρίφθηκε αναφορικά με την υπ' αριθ. 3320/2017 προκήρυξη ανοικτού ηλεκτρονικού μειοδοτικού δημόσιου διαγωνισμού κάτω των ορίων για την ανάθεση της υπηρεσίας «Μεταφορά σύμμεικτων απορριμάτων στους ΧΥΤΑ Θήβας & Χαλκίδας & ανακυκλώσιμων υλικών στο ΚΔΑΥ Σχηματαρίου από .. », με την οποία απορρίφθηκε η προσφορά του για ελλιπή συμπλήρωση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) της παρ. 4 του άρθρου 79 του Ν.4412/2016, αιτούμενος την ακύρωση της ανωτέρω προσβαλλόμενης κατά το σκέλος που απέρριψε την προσφορά του για τους στην Προσφυγή του αναφερόμενους λόγους.

7. Επειδή, εν προκειμένω, ο προσφεύγων με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπόψη Προσφυγή, ισχυριζόμενος ότι έχει υποβάλλει νομίμως και εμπροθέσμως την προσφορά του και ως εκ τούτου εσφαλμένως αποκλείστηκε η συμμετοχή του από το επόμενο στάδιο του υπόψη διαγωνισμού, ζημιούμενος από την προσβαλλόμενη εκτελεστή πράξη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της εσωτερικής νομοθεσίας, στο βαθμό που η προσβαλλόμενη παρανόμως έκρινε ως μη αποδεκτή την προσφορά του.

8. Επειδή, με την υπ' αριθμ. Α10/2018 Απόφαση της Α.Ε.Π.Π. ανεστάλη η περαιτέρω πρόοδος της διαγωνιστικής διαδικασίας της υπ' αρ. 3320/2017 προκήρυξης ανοικτού, ηλεκτρονικού, μειοδοτικού, δημόσιου διαγωνισμού, κάτω των ορίων, για την ανάθεση της υπηρεσίας «Μεταφορά σύμμεικτων απορριμάτων στους ΧΥΤΑ Θήβας & Χαλκίδας & ανακυκλώσιμων υλικών στο ΚΔΑΥ Σχηματαρίου από Δ. Καρύστου», μέχρι την έκδοση απόφασης επί της Προδικαστικής Προσφυγής.

9. Επειδή, με το υπ' αριθ. πρωτ. 4041/29.12.2017 έγγραφό της, η αναθέτουσα αρχή εκφράζει τις απόψεις της επί της κρινόμενης Προσφυγής, αιτούμενη την απόρριψη αυτής και αιτιολογώντας τους λόγους για τους οποίους η προσφορά του προσφεύγοντος τυγχάνει απορριπτέα.

Αριθμός απόφασης: 109/2018

10. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ. 39/2017 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου 4412/2016 και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 του ανωτέρω νόμου ενδίκων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

11. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 367 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια ...» και η διάταξη αυτή επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 18 του Π.Δ. 39/2017.

12. Επειδή, η Α.Ε.Π.Π., σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, επιλαμβάνεται προδικαστικών προσφυγών που στρέφονται κατά πράξεων ή παραλείψεων αναθετουσών αρχών που εκδίδονται/συντελούνται κατά το στάδιο ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, όπως αυτές προσβάλλονται ενώπιόν της, από κάθε πρόσωπο το οποίο έχει ή είχε έννομο συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση, εξετάζοντας τους προβαλλόμενους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς των εμπλεκόμενων μερών και αποφαινεται αιτιολογημένα.

13. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής», με το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική

Αριθμός απόφασης: 109/2018

έννομη τάξη το άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» «1. ... 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων «πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328», οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30). Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. 3. ... 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986/»

14. Επειδή, με την υπ' αριθμ. 158/2016 (ΦΕΚ Β' 3698/16.11.2016) απόφαση της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) εγκρίθηκε το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών. Επιπροσθέτως, με την Κατευθυντήρια Οδηγία υπ' αριθ. 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. διευκρινίσθηκαν οι οδηγίες συμπλήρωσης για το Τ.Ε.Υ.Δ. του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 109/2018

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν.4412/2016 (λόγοι απόρριψης προσφορών) «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 ...».

16. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 102 παρ. 1, 2 και 5 του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα

Αριθμός απόφασης: 109/2018

υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

17. Επειδή, εξάλλου, η προβλεπόμενη με την παράγραφο 5 της ως άνω διάταξης υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να παρέχει τη δυνατότητα διευκρινίσεων όταν επίκειται λόγος αποκλεισμού του διαγωνιζομένου, τελεί υπό την προϋπόθεση ότι η δυνατότητα διευκρινίσεως παρέχεται και σε αυτή την περίπτωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 έως 4 της διάταξης του άρθρου 102, ήτοι υπό την προϋπόθεση ότι η διευκρίνιση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, προϋπόθεση η οποία ως προελέχθη δεν πληρούται εν προκειμένω.

18. Επειδή, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ενόψει της αρχής της τυπικότητας που διέπει τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις και όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣΤΕ 2454/09, ΕΑ ΣΤΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑΘ 271/2011). Ειδικότερα δε έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία ότι παροχή διευκρινίσεων νοείται αποκλειστικά και μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για

Αριθμός απόφασης: 109/2018

αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 90/2010).

19. Επειδή, εν προκειμένω στην υπόψη υπ' αριθ. Πρωτ. 3320/2017 Διακήρυξη, στο μέρος 2.2.7 αυτής, «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής» και ειδικότερα στο μέρος 2.2.7.1 «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών» ορίζεται ότι *«Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, και 2.2.6 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (B/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τις αναθέτουσες αρχές βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ). Το ΤΕΥΔ σε επεξεργάσιμη μορφή είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (www.eaadhsy.gr) και (www.hsppa.gr)», ενώ στην υποσημείωση 6 αναφέρεται ότι «Το ΤΕΥΔ περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέρη: Μέρος Ι Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και την αναθέτουσα αρχή, Μέρος ΙΙ Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, Μέρος ΙΙΙ Κριτήρια αποκλεισμού, Μέρος ΙV Κριτήρια Επιλογής, ..., Μέρος VI Τελικές δηλώσεις».*

20. Επειδή, η προσφορά του προσφεύγοντος απορρίφθηκε, αφού θεωρήθηκε απαράδεκτη για το λόγο ότι στο Τ.Ε.Υ.Δ. και συγκεκριμένα στο Μέρος VI, Τελικές Δηλώσεις, δεν είχαν συμπληρωθεί από τον προσφέροντα τα παρακάτω στοιχεία που ζητούνταν αναλυτικά να συμπληρωθούν, ώστε να δίνει ο προσφέρων επισήμως τη συγκατάθεσή του, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση η αναθέτουσα αρχή σε δικαιολογητικά των πληροφοριών, τις οποίες

Αριθμός απόφασης: 109/2018

έχει υποβάλει. Τα στοιχεία αυτά που ζητούνταν και δεν συμπληρώθηκαν σύμφωνα με την αναθέτουσα αρχή, είναι τα εξής: α. προσδιορισμός της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, όπως καθορίζεται στο μέρος Ι, ενότητα Α, β. προσδιορισμός του αντίστοιχου Μέρους/ Ενότητας/ Σημείου και γ. προσδιορισμός της διαδικασίας προμήθειας.

21. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται με τους λόγους της Προσφυγής του ότι εσφαλμένως απορρίφθηκε η προσφορά του, αφού το Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της Διακήρυξης και του νόμου, δοθέντος ότι έχει συμπληρώσει όλα τα απαιτούμενα πεδία που σχετίζονται με τη δυνατότητα συμμετοχής του στον εν λόγω διαγωνισμό και αφορούν τη μη συνδρομή στο πρόσωπό του λόγων αποκλεισμού, καθώς και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι το περιεχόμενο του Μέρους VI που δεν συμπλήρωσε ενυπάρχουν στα προηγούμενα συμπληρωμένα Μέρη του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ, ενώ επικαλείται και την Οδηγία 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ περί των οδηγιών συμπλήρωσης του Τ.Ε.Υ.Δ προκειμένου να αποδείξει ότι ορθώς συμπληρώθηκε το υποβληθέν Τ.Ε.Υ.Δ.

22. Επειδή, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις της εν λόγω διακήρυξης (βλ. ανωτέρω σκέψη 19) αναφορικά με την υποβολή και τη συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. απαιτείτο και η συμπλήρωση του Μέρους VI, τελικές διατάξεις. Εντούτοις, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω πλημμέλεια δεν συνιστά ουσιώδη έλλειψη του Τ.Ε.Υ.Δ., αφού πρόκειται για *de minimis* ατέλεια, δυνάμενη παραδεκτώς να συμπληρωθεί (βλ. Α.Ε.Π.Π 131/2017, 198/2017), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 (βλ. σκέψεις 16 και 17). Και τούτο διότι οι πληροφορίες που ζητούνταν και δεν συμπληρώθηκαν περιέχονται στο Μέρος Ι (σελ. 1) του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ., σε κάθε δε περίπτωση είναι επουσιώδεις και δεν καθιστούν απαράδεκτη την προσφορά του προσφεύγοντος, εφόσον από τα λοιπά στοιχεία του υποβληθέντος από αυτόν Τ.Ε.Υ.Δ. προκύπτουν τα στοιχεία που δεν έχουν συμπληρωθεί στα παραπάνω πεδία του και, πάντως, δεν δημιουργείται ασάφεια ή σύγχυση ως

Αριθμός απόφασης: 109/2018

προς τα σχετικά προσδιοριστικά στοιχεία της προσφοράς του αυτής (Διοικ.Εφ.Θεσσαλονίκης 4/2018).

23. Επειδή, ως εκ τούτου θα έπρεπε σε κάθε περίπτωση να παρασχεθεί η δυνατότητα παραδεκτής συμπλήρωσης/ παροχής διευκρινίσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 και τα όσα προεκτέθηκαν, δοθέντος ότι εκ της αιτίας αυτής, ήτοι της μη συμπλήρωσης μη ουσιωδών στοιχείων στο μέρος VI του Τ.Ε.Υ.Δ. θα απορρίπτονταν η προσφορά του προσφεύγοντος και αφού το εν λόγω έγγραφο, Τ.Ε.Υ.Δ, είχε νομίμως υποβληθεί, οπότε και νομίμως δύναται αυτό να συμπληρωθεί/ διευκρινισθεί. Εξάλλου, τα ανωτέρω επιρρωνύονται και εκ του γεγονότος ότι ο προσφεύγων έχει υπογράψει το Μέρος VI του Τ.Ε.Υ.Δ., ώστε παραδεκτώς ισχυρίζεται ότι έχει δεσμευθεί ως προς την αποδοχή και των όρων του Μέρους αυτού.

24. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι παραδεκτώς η προκείμενη μη συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. δύναται να θεωρηθεί ως *de minimis* πλημμέλεια, αποτελούσα ζήτημα προς διευκρίνιση, ώστε παραδεκτώς να συμπληρωθεί κατ' άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 και δεν άγει υποχρεωτικώς σε απόρριψη της προσφοράς αυτής, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του κείμενου νομοθετικού πλαισίου και τους όρους της υπόψη διακήρυξης.

25. Επειδή, ενόψει των όσων προαναφέρθηκαν, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι απαραδεκτώς απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, ως μη πληρούσα τους τιθέμενους κατά τη διακήρυξη όρους, χωρίς να ζητηθεί η παραδεκτή συμπλήρωση/ παροχή διευκρινίσεων από αυτόν.

26. Επειδή, κατ'ακολουθίαν πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή.

27. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 181135443958 0220 0070), ποσού 695,75 € πρέπει να επιστραφεί, κατά μεν το ποσό των 605,00 €, σύμφωνα με το άρθρο 363 παρ. 5 του Ν.4412/2016 και το άρθρο 5

Αριθμός απόφασης: 109/2018

παρ. 5 του Π.Δ. 39/2017, κατά δε το ποσό των 90,75 €, ήτοι του επί πλέον του νομίμως απαιτούμενου καταβληθέντος, σύμφωνα με τα όσα αναλυτικώς εκτέθηκαν ανωτέρω στη σκέψη 2 της παρούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την υπό κρίση Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθ. 383/2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ..., με την οποία εγκρίθηκε το από 22.11.2017 πρακτικό του 1^{ου} σταδίου της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά το μέρος που η προσφορά του προσφεύγοντος κρίθηκε απαράδεκτη, δυνάμενης αυτής, της προσφοράς του προσφεύγοντος, όπως παραδεκτώς συμπληρωθεί/ διευκρινισθεί κατά του πεδίο VI του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ.

Ορίζει την επιστροφή του προσκομισθέντος παραβόλου (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 181135443958 0220 0070), ποσού 695,75 €.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 24 Ιανουαρίου 2018 και εκδόθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2018.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Πολ. Κορομπέλης

Βασιλική Κ. Μπάκου